

AGROERDÉSZETI RENDSZER: LEGELTETETT FÁS RENDSZER

Alapítás éve	2010
Specializáció	Állattenyésztés - húsmarha („magyartarka”)
Gazdaság területe	50 ha (30 ha legelő + 20 ha kaszáló)
Foglalkoztatottak száma	1
Agroerdészeti módszerek bevezetése	2010
Helyszín	Somogy-megye, Zselic
Weboldal	https://hu-hu.facebook.com/pg/SoBorsTanya/videos/

1. Bevezetés

Szarvasmarha tartó gazdaság - 30 magyartarka tehén és szaporulat. Jelenleg húshasznú genetika alkalmazása a fajtán belül. Növendékborjak értékesítése a fő bevétel, illetve a jövőben tenyészállomány kialakítása révén tenyészállatok nevelése értékesítése. Nagyfokú extenzifikációra alapozott legeltetési, agroerdészeti rendszerek alkalmazásával. Önerdősült területek fás-legelőkké történő átalakítása.

4 a. A gazdaság jellemzése az agroerdészeti módszerek bevezetése előtt:

A birtok két fő legelőterületből áll, ezek: a „Tanya” és a „Nagylegelő”. A „Tanya” területe kb. 10 hektár (6 ha saját és 4 ha bérelt terület), Szenna község zártkerti részén létesült 2007 és 2012 között. Ezt megelőzően (10–20 évvel ezelőtt) a területet többféle használati mód (kaszáló, szántó, erdő, gyümölcsös) jellemezte, majd felhagytak művelésével, és elvadult. Idővel megindult a terület spontán beerdősülése, főleg akác, tölgy, juhar, szil, különböző nemes és vadgyümölcsök jelentek meg, valamint különféle cserjék és a nem legeltetett területekre jellemző lágyszárú aljnövényzet. A területen sok kiszáradt fa található. A birtok másik része a „Nagylegelő” (kb. 20 ha bérelt terület). Ez egykor Szenna község közlegelőjéhez tartozott. Itt szintén nem folyt semmilyen kezelés és legeltetés kb. 20 éven keresztül, s a spontán beerdősülés nagyon előrehaladott állapota jellemezte (a fentebb említett fa- és cserjefajokkal). A jelenlegi tulajdonos öt évvel ezelőtt a terület nagy részén szarvúval bozótirtást végzett, nagyobb fákat és kisebb facsoportokat hagyva a legelőn. Azóta a cserjeszint megerősödött, főleg vadrózsa és más szúrós cserjefajok elegyednek rajta a nem legeltetett területre jellemző lágyszárú aljnövényzettel.

4 b. A gazdaság jellemzése az agroerdészeti módszerek bevezetése után:

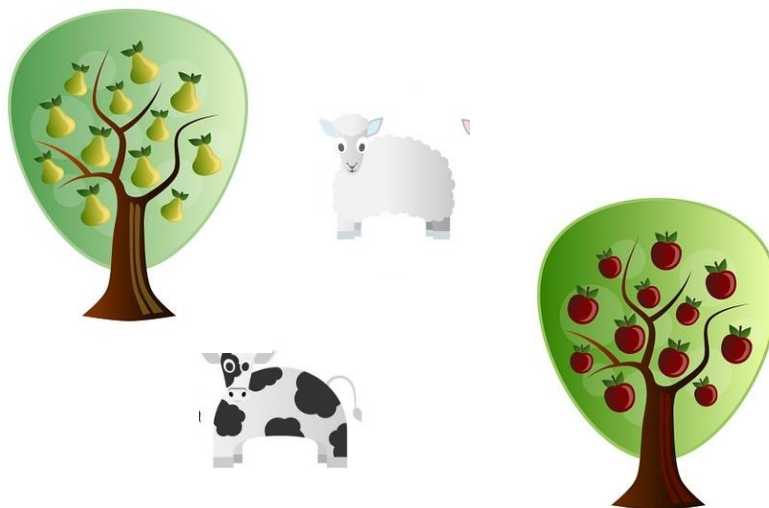
A gazdálkodók 2007-ben kezdték el a „Tanya” területének megtisztítását. 2010 óta legeltetik a területet – főleg marhákkal és lovakkal, de az első öt év során kecskékkal is. Jelenleg csak marhák és két ló legelnek a területen. Közben fák és cserjék kivágásával ligetesebbé alakították a területet, és 7 „legelőkertre” osztották. Ezek közül kettő laposabb, nyílt terület kevesebb faegyeddel. Rendszeres szerves trágyázással itt magasabb fűhozamú legelőt sikerült kialakítani. A többi öt területen nagyobb a fák záródása, a legnagyobb terület egy 1 ha-os erdőt is magába foglal. Ez utóbbit nyári legelőként használják. Ezek a területek dombosabbak, és nem kapnak trágyázást, így ma már a füves legelőkre jellemző lágyszárúak tenyésznek rajtuk, de fűhozamuk alacsonyabb. Itt kerültek megépítésre a gazdaság épületei, a gazdaság központi kiszolgáló egységeként működő könnyűszerkezetes istállók és a karámok.

A „Nagylegelőn” három éve legeltetnek. A területen egy patak halad keresztül, leválasztva egy kisebb (5 ha), mély fekvésű, fátlan részt. Itt alakították ki egy kövesút mentén az állatok téli szállását és a karámokat. A másik, nagyobb területrész (20 ha) a patak túloldalán jelenleg nincs részekre osztva. Egy részét idén először megtrágyázták, amitől szintén a talajélet fejlődését és nagyobb fűhozamot remélnek.

➤ 4 c. A módszer(ek) bevezetése után várt vagy tapasztalt eredmény:

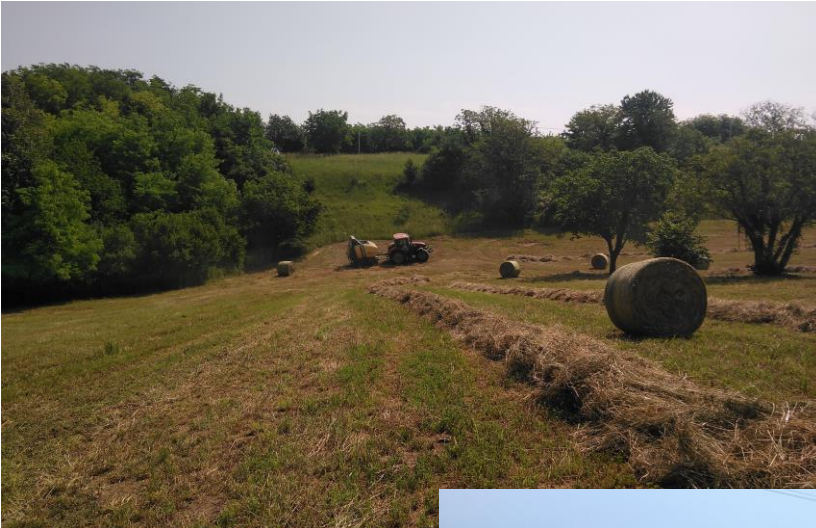
Az állatok természetes élőhelyének megfelelő környezet biztosításával a gazda ellenállóbb és termékenyebb jószágállományt, a szociális viselkedési minták javulását (csordaszellem), valamint komplexebb tápanyagellátás biztosítását várja a termelési rendszertől.

5 b. Az agroerdészeti módszer bevezetéséről általában:

Az agroerdészeti rendszer kialakítását önképzést, valamint más gazdáktól történt tapasztalatgyűjtést követően végezték. Pénzügyi támogatást nem vettek igénybe.

Kompetenciaként úgy vélik, az ilyen típusú gazdálkodás fontos alapjául szolgál a természetközeli, mesterséges beavatkozásokat háttérbe szorító megközelítés és az élőhely alapú állattartás szemlélete. A sikerhez szükséges a területre jellemző természetes növény- és állatvilág ismerete és a környezetbarát tartástechnológiákban való jártasság.

AZ AGROERDÉSZETI RENDSZER KIALAKÍTÁSÁRA ALKALMAZOTT MÓDSZEREK

5a. Az agroerdészeti rendszer létesítése során alkalmazott technikák

A „Tanya” területének első tisztítása során a gazdálkodók kézi motoros kaszát és bozótvgót használtak. A legelők egy részét a nagyobb fűhozam elérése érdekében rendszeresen trágyázzák szerves trágyával. Talajforgatást nem végeztek, csak szerves trágyával táplálták a talajt, így gazdagítva annak élővilágát. Ezen kívül némi boronálást végeztek a területen. A „Nagylegelőn” három éve legeltetnek, azóta szakaszosan szárzúzást is végeznek a nagyon tüskés cserjék visszaszorítására. Trágyázást is végeznek a jobb talajélet és a magasabb fűhozam reményében. Mindenütt villanypáztort és szakaszos legeltetést alkalmaznak. Az állatok télen is kijárhatnak a legelőre (mozogni és növényi részeket csipegetni), ami hozzájárul egészségük és jólétük fenntartásához, és jobb húsminőséget eredményez.

Mivel a legelők nagy részét beerdősült területből alakították ki, új fákat csak a tanya központjába ültettek (gyümölcsfákat és hársat), a csemetéket villanypáztorttal különítették el és védték a legelő jószágoktól.

VESZÉLYEK/PROBLÉMÁK

➤ 5 c. Veszélyek/problémák:

A területalapú támogatási rendszer jelenleg bünteti a fás területeket tartalmazó legelők fenntartását, mivel ezeken jelentősen alacsonyabb a támogatható terület nagyság.

6 a. Következtetések:

A fentebb ismertetett technológiák használata növelte a terület biodiverzitását, tápanyag-ellátottságát és kedvező hatással volt a talaj élővilágára is.

Az állatok erős, stabil szervezettel rendelkeznek, ami az alapja a termelékenységnek (borjak növekedési ereje, szaporaság).

b. Az esettanulmány fő tanulságai:

A természet nagyon jó szövetségesnek bizonyul, ha nem kizsákmányolni akarjuk, hanem támogatni és szimbiózisban élni vele.

JÖVŐBENI TERVEK

6 a. Jövőbeni tervek:

A megkezdett munka folytatása új tudás megszerzésével. Magyartarka tenyészállomány létrehozása.

ZÁRÓ AJÁNLÁS

5 e. Ajánlott tudás / készségek / képzés / tanfolyamok / oktatás, melyek kívánatosak az agroerdőgazdálkodás megkezdése előtt:

„A természet szeretete, kitartás és alázat. Szövetség kialakítása a természettel.”

Pósa Roland, gazdálkodó

KULCSSZAVAK

fás legelő, felhagyott terület művelésbe vonása, családi gazdaság, hagyományos földhasználat, marha, legeltetett fás rendszer

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

